

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

แรงจูงใจในการเรียนดนตรีตามทฤษฎีการเรียนรู้ด้านสติปัญญา Motivation in Music Learning within Cognitive Theories

พรรณรวี พงษ์วัฒนานุสรณ์*

Panravee Pongvatnanusorn *

(Received : May 15, 2022 / Revised : June 18, 2022 / Accepted : June 12, 2022)

บทคัดย่อ

การเรียนรู้ดนตรีมีหลายด้าน ทั้งด้านเนื้อหาความรู้ การพัฒนาทักษะความสามารถ และการสื่ออารมณ์ ซึ่งแรงจูงใจจึงปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ มีความซับซ้อน และมีผลต่อการเรียนรู้ดนตรี ผู้เรียนดนตรีแต่ละคนมีแรงจูงใจและได้รับการสนับสนุนในการเรียนที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้สอนดนตรีจึงควรนำความรู้เรื่องแรงจูงใจและวิธีสร้างแรงจูงใจที่มีหลายแบบและหลายมุมมองไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์และมีความหมายในการออกแบบและจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด แรงจูงใจแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ แรงจูงใจภายนอก และแรงจูงใจภายใน นอกจากนี้จากกลุ่มนักทฤษฎีการเรียนรู้ยังมีแนวคิดเรื่องแรงจูงใจที่แตกต่างกัน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักทฤษฎีการเรียนรู้ด้านพฤติกรรม กลุ่มนักทฤษฎีการเรียนรู้ด้านสติปัญญา และกลุ่มนักทฤษฎีการเรียนรู้ด้านตนเอง อย่างไรก็ตาม บทความนี้จะมุ่งเน้นที่กลุ่มนักทฤษฎีการเรียนรู้ด้านสติปัญญาซึ่งมีความเชื่อว่า การที่ผู้เรียนดนตรีสามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนดนตรีได้นั้นขึ้นกับลักษณะกระบวนการคิดของผู้เรียนเอง ซึ่งมาจากการตีความประสบการณ์ที่ผู้เรียนเคยได้รับ เพราะฉะนั้นผู้สอนดนตรีจึงมีหน้าที่ในการปรับเปลี่ยนลักษณะวิธีคิดของผู้เรียนในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนดนตรี ซึ่งมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องคือ 1) ทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่า (Expectancy-Value Theory) 2) ทฤษฎีการวางเป้าหมาย (Goal Theory) และ 3) ทฤษฎีการอ้างสาเหตุ (Attribution Theory) สำหรับการเรียนดนตรี นอกจากนี้ได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอนดนตรีเพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้สอนดนตรีในการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนดนตรี

คำสำคัญ : แรงจูงใจ, สติปัญญา, ความคาดหวัง, การให้คุณค่า, การวางเป้าหมาย, การอ้างสาเหตุ

*นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

*Doctor of Philosophy, Faculty of Music, Bangkok Thonburi University

Email: auecud44@gmail.com

Abstract

Music is the discipline that requires many aspects of learning: knowledge, skills, and expressions. Therefore, motivation is one of the most important and complex factors which plays an essential role in supporting more effective music learning. Students who are encouraged to learn music could possibly be driven from different types of motivation. It is useful and meaningful for music teachers to apply knowledge about different ways of motivating students; therefore, effective music learning and teaching could be designed and conducted. To begin with, motivation can be divided into two main types: extrinsic motivation and intrinsic motivation. Moreover, there were three group of learning theorists who presented different perspectives in motivation: behavioral theory, cognitive theory, and self theory. In this article cognitive theories in motivation, which focused on how students think about and perceive in music learning, will be specifically identified and illustrated. The cognitive theories will be divided into three different theories: Expectancy-Value Theory, Goal Theory, and Attribution Theory. This article could be helpful for music teachers to be able to implement these principles in order to support students' motivation in music learning.

Keywords: motivation, cognitive, expectancy, value, goal, attribution

บทนำ

โดยทั่วไป แรงจูงใจจะมีการอ้างถึงในบริบทของการเรียนในโรงเรียนของผู้เรียนด้านวิชาการ เช่น วิชาคณิตศาสตร์ หรือวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งความรู้ด้านวิชาการส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นไปที่ความรู้ในเนื้อหาเป็นหลัก แต่ในการเรียนรู้ดนตรี นอกจากเนื้อหาความรู้แล้วยังมีการพัฒนาทั้งทักษะความสามารถ และการสื่อสารอารมณ์ ทั้งบริบทในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ดังนั้นกระบวนการเรื่องแรงจูงใจในบริบทของดนตรีจึงมีความซับซ้อน และควรมีการวิจัยในด้านนี้อย่างต่อเนื่องเพื่อแสดงให้เห็นถึงหน้าที่ของแรงจูงใจที่ส่งผลต่อผู้เรียนดนตรี (Austin, Renwick, and McPherson, 2006) จุดประสงค์ของนักทฤษฎี นักวิจัย และนักการศึกษาในการศึกษาเรื่องแรงจูงใจนั้นเพื่อเข้าใจถึงสาเหตุการพัฒนาแรงจูงใจอันช่วยสร้างให้ผู้เรียนดนตรีเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการเรียนรู้ดนตรีมีหลายมุมไม่ใช่แค่การเล่นเครื่องดนตรี แต่มีทั้งการฟังดนตรี การแต่งเพลงด้วยเช่นกัน การเรียนรู้การเล่นดนตรีเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน มีความหมาย และเป็นที่น่าพอใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดความท้าทายในการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถ ความชอบในดนตรี และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนดนตรีที่ต้องสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนดนตรี

แรงจูงใจคืออะไร

การศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการเรียนรู้นั้นมาจากการที่นักทฤษฎีตั้งข้อสงสัยว่า ทำไมผู้เรียนบางคนจึงประสบความสำเร็จในการเรียน ในขณะที่ผู้เรียนอีกคนหนึ่งที่มีความสามารถเท่ากันไม่ประสบความสำเร็จ (Austin, Renwick, and McPherson, 2006) ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจได้มีการสร้างขึ้นเพื่ออธิบายสาเหตุ ทิศทาง ความเข้มข้น และความคงทนของพฤติกรรม โดยเฉพาะพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (อ้างถึงใน Austin, Renwick, and McPherson, 2006) แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยหรือแรงผลักดันอย่างหนึ่ง ที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการกระทำต่าง ๆ หรือทำให้ผู้เรียนแสดงออกถึงพฤติกรรมต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมทางบวกหรือทางลบ แรงจูงใจมาจากความต้องการ ความปรารถนา มีการกำหนด เป้าหมายและทิศทางของพฤติกรรมนั้น ๆ แรงจูงใจสามารถแยกได้เป็น 2 ประเภท คือ แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic motivation) และแรงจูงใจภายใน (Intrinsic motivation)

แรงจูงใจภายนอก คือ แรงจูงใจที่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งเร้าภายนอกที่กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น นักเรียนคนหนึ่งตั้งใจเรียนและอ่านหนังสือมากเพราะผู้สอนบอกว่าถ้าใครสอบได้ที่หนึ่งจะได้รับรางวัลพิเศษ รางวัลพิเศษคือสิ่งเร้าภายนอก สิ่งที่ทำให้ผู้เรียนตั้งใจขึ้นเป็นรางวัลพิเศษที่เป็นแรงผลักดันให้ผู้เรียนทำพฤติกรรมตั้งใจเรียนและอ่านหนังสือมาก ส่วนแรงจูงใจภายใน คือ แรงจูงใจที่มีอิทธิพลจากปัจจัยภายในตัวบุคคลหรือจากตัวผู้เรียน ซึ่งอาจเป็นความคิด ความสนใจ ความตั้งใจ การเห็นคุณค่า ความพอใจ ตัวอย่างเช่น นักเรียนคนหนึ่งตั้งใจฝึกซ้อมไวโอลินทุกวันตามการบ้านที่ได้รับ และศึกษาฟังเพลงต่าง ๆ นอกเหนือจากในห้องเรียนมากมาย เพราะนักเรียนคนนี้มี ความสนใจทางด้านดนตรีและการเล่นไวโอลินเป็นพิเศษ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนคนนี้มีผลจากความสนใจของผู้เรียนเอง ซึ่งเป็นแรงจูงใจภายในตัวผู้เรียน McLachlan (2017) กล่าวว่า การเติมเต็มศักยภาพที่แท้จริงของการเป็นนักดนตรีมาจากความรักในการสร้างเสียงดนตรี และความรักในชีวิตตัวเอง ซึ่งเห็นได้ชัดว่าเป็นการอธิบายถึงแรงจูงใจภายใน

แรงจูงใจทั้งสองประเภทมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนดนตรี แต่แรงจูงใจภายในจะมีความยั่งยืนต่อการเรียนรู้ดนตรีของผู้เรียนมากกว่าแรงจูงใจภายนอก อีกทั้งยังเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาความเป็นนักดนตรีในตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนที่เรียนดนตรีหรือนักดนตรีอาชีพล้วนแล้วแต่มีแรงจูงใจที่หลากหลายในการซ้อมดนตรี เช่น ผู้เรียนดนตรีบางคนต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ได้รับของรางวัล ได้เล่นเพลงที่ชอบ หรือซ้อมดนตรีเพื่อเอาใจผู้สอน (Hallam, 2017) อย่างไรก็ตาม จากตัวอย่างข้างต้น แม้ว่าเป้าหมายสูงสุดของผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจภายในก็ตาม แรงจูงใจภายนอกก็สามารถเป็นตัวแปรสำคัญที่ช่วยผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้ในระดับหนึ่ง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอกส่งผลต่อการเลิกเรียนดนตรี ผู้เรียนที่ล้มเลิกหรือหยุดการเรียนรู้นดนตรีส่วนมากเป็นผู้ที่ซ้อมน้อยกว่าและประสบความสำเร็จน้อยกว่า (อ้างถึงใน Hallam, 2017) เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะเป็นความต้องการจากสิ่งเร้าภายนอกหรือความต้องการภายในจากตัวผู้เรียนเอง ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้ตั้งไว้ในแต่ละครั้ง

ของการจัดการเรียนการสอน ถึงแม้จะเห็นได้ว่าผู้เรียนคนตรึส่วนมากเดินเข้าห้องเรียนด้วยความตั้งใจจากแรงจูงใจภายใน แต่เห็นได้ชัดเจนเช่นเดียวกันว่าไม่ใช่ผู้เรียนทุกคนเดินออกจากห้องเรียนนั้นด้วยแรงจูงใจภายในที่มีเต็มเปี่ยมเช่นเดิม (Renwick and Reeve, 2012) ดังนั้น แรงจูงใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้สอนควรคำนึงถึง เพื่อสานต่อ เสริมสร้าง หรือผลักดันแรงจูงใจของผู้เรียน ซึ่งส่งผลต่อการนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้นั้นสูงที่สุด

นักทฤษฎีได้อธิบายถึงแรงจูงใจหลากหลายแนวคิด โดยมีจุดเน้นที่ต่างกัน แต่มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ การทำให้ผู้เรียนได้รู้ เข้าใจ และซาบซึ้งในสิ่งที่ตนเองกำลังเป็นและทำอยู่ เพื่อให้มีแรงจูงใจในการทำมากขึ้น ในแต่ละแนวคิดของแต่ละทฤษฎีมีความสำคัญและทำให้ผู้สอนเข้าใจถึงที่มาและสาเหตุของแรงจูงใจในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียนมากขึ้น และสามารถทำให้ผู้สอนเห็นทิศทางในการจัดการเรียนการสอนโดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่ดีในการเรียนคนตรึไปในตัว แนวคิดในการกล่าวถึงแรงจูงใจนั้น สามารถแบ่งทฤษฎีหลักได้เป็น 3 กลุ่มแนวคิด 1) ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behavioral Theory) ซึ่งเกิดจากแนวคิดที่ว่าแรงจูงใจเกิดขึ้นจากปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียน 2) ทฤษฎีการเรียนรู้ด้านสติปัญญา (Cognitive Theory) ซึ่งเกิดจากแนวคิดที่ว่าแรงจูงใจเป็นปฏิสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม โดยผ่านกระบวนการทางสติปัญญา 3) ทฤษฎีการเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเอง (Self Theory) ซึ่งเกิดจากแนวคิดที่ว่าแรงจูงใจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากกระบวนการภายในของผู้เรียนเอง

ในบทความนี้จะกล่าวถึงเฉพาะทฤษฎีการเรียนรู้ด้านสติปัญญาที่เป็นการทำความเข้าใจกระบวนการทางสติปัญญา ความคิดของผู้เรียน และส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนคนตรึของผู้เรียนได้อย่างไร

แรงจูงใจกับทฤษฎีการเรียนรู้ด้านสติปัญญา (Cognitive Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ด้านสติปัญญาเน้นการทำความเข้าใจกระบวนการคิดของผู้เรียน โดยสามารถตั้งคำถามต่าง ๆ ว่า ความคิดอย่างไรที่มีผลกับแรงจูงใจ เพราะฉะนั้น ทฤษฎีด้านสติปัญญาจึงมีความเชื่อว่า การจะเปลี่ยนแรงจูงใจของผู้เรียนนั้น ต้องเริ่มจากการเปลี่ยนความคิดของผู้เรียนก่อน ซึ่งการที่ผู้สอนจะสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน ผู้สอนต้องทำความเข้าใจผู้เรียนก่อน โดยคำนึงถึงความคาดหวังหรือจุดประสงค์ความสำเร็จของผู้เรียนที่ผู้เรียนกำลังคิด การมองเห็นคุณค่าความสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ของผู้เรียน จุดมุ่งหมายของกิจกรรมการเรียนรู้ และเข้าใจค่าว่าการประสบความสำเร็จและความล้มเหลวของผู้เรียนแต่ละคนก่อน ในกลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้ด้านสติปัญญา แบ่งเป็น 3 ทฤษฎี ดังนี้

- 1) ทฤษฎีการคาดหวังและการให้คุณค่า (Expectancy-Value Theory)
- 2) ทฤษฎีการวางเป้าหมาย (Goal Theory)
- 3) ทฤษฎีการอ้างสาเหตุ (Attribution Theory)

ทฤษฎีการคาดหวังและการให้คุณค่า (Expectancy-Value Theory)

ทฤษฎีนี้มีความเชื่อเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของผู้เรียนในการเรียนหรือทำกิจกรรมกับการให้คุณค่าหรือเหตุผลในการเรียนหรือการทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ การที่ผู้เรียนมีแนวโน้มในการให้คุณค่ากับสิ่งที่ตัวเองทำได้ดี สามารถคาดเดาแรงจูงใจของพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ งานวิจัยหลายชิ้นแสดงให้เห็นว่าความคาดหวังของผู้เรียนที่จะประสบความสำเร็จและการให้คุณค่าในงานที่ได้รับมอบหมายส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมและผลลัพธ์ต่างๆที่นำไปสู่ความสำเร็จ

Expectancy (ความคาดหวัง) ความคาดหวังของผู้เรียนแต่ละคนเกิดขึ้นจากความเชื่อมั่นในทักษะความสามารถ (Competency beliefs) นั่นคือการที่ผู้เรียนมีความเชื่อในศักยภาพและทักษะความสามารถทางดนตรีของตนเอง ซึ่งความเชื่อเหล่านี้เกิดจากการเปรียบเทียบกับผู้อื่นในเรื่องนั้น ๆ หรือเปรียบเทียบความสามารถของตนเองในด้านอื่น ๆ ความเชื่อมั่นและการตัดสินใจเหล่านี้มาจากประสบการณ์ในอดีตของแต่ละบุคคล การตีความจากประสบการณ์เหล่านี้ หรือเกิดจากปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม (Durwin and Weber, 2018) เช่น นักเรียนคนหนึ่งสามารถเล่นเพลงผ่านได้เป็นคนแรกเกือบทุกเพลง ทำให้นักเรียนคนนั้นเกิดความเชื่อมั่นและความคาดหวังว่าตัวเองสามารถทำกิจกรรมเกี่ยวกับดนตรีได้ดี ซึ่งความเชื่อและความคาดหวังนี้เกิดจากการเปรียบเทียบความสามารถและศักยภาพของตัวเองกับเพื่อนคนอื่น เป็นต้น ความคาดหวังแบ่งออกได้เป็นเชิงบวกและเชิงลบ ความคาดหวังเชิงบวก คือ การที่ผู้เรียนเชื่อว่าตัวเองสามารถทำกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ ได้ประสบความสำเร็จ ในทางตรงกันข้าม ความคาดหวังเชิงลบ คือ การที่ผู้เรียนเชื่อว่าตัวเองไม่สามารถทำกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่สำเร็จได้

Value (การให้คุณค่า) คือ การที่ผู้เรียนให้คุณค่าในเหตุผลต่าง ๆ ที่ผู้เรียนเลือกที่จะทำกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งออกเป็นได้ 3 ประเภท (Durwin and Weber, 2018) ได้แก่ 1) คุณค่าในตัวเอง (Intrinsic value) คือ คุณค่าที่มาจากภายในตัวผู้เรียนแต่ละคน เช่น ความสนใจ ความอยากรู้ หรือความสนุก เป็นต้น 2) คุณค่าในงานที่ได้รับมอบหมาย (Attainment value) คือ การที่ผู้เรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของกิจกรรมหรืองานที่ได้รับมอบหมาย เช่น ผู้เรียนทราบว่าการเล่นซอแบนนี่จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการเล่นดนตรี 3) คุณค่าในประโยชน์ของงานที่ได้รับมอบหมายที่มีต่อตัวเองในอนาคต (Utility value) คือ การเห็นคุณค่าของกิจกรรมการเรียนรู้หรืองานที่ได้รับมอบหมายว่ามีประโยชน์ต่อไปในเป้าหมายของตัวเองในอนาคต เช่น ถ้าฝึกซ้อมบันไดเสียงครบทุกบันไดเสียงให้ดี ในอนาคตจะสามารถเล่นเพลงต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้นและเร็วขึ้นมาก ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อเป้าหมายในอนาคตอันใกล้หรือไกลก็ตาม นอกจากนี้การให้คุณค่าในงานที่ได้รับมอบหมายนั้นอาจเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงอายุของผู้เรียน เช่น การเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ดนตรีในเด็กเล็กจะมองว่าดนตรีให้คุณค่าด้านความสนุกสนานและความสนใจเป็นหลัก เมื่อเด็กโตขึ้นเด็กคนเดียวกันนั้นอาจเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ดนตรีในมุมของวิชาชีพของตัวเองในอนาคต จากความคิดที่เน้นเพียงความสนุกสนาน ความสนใจตอนเด็กเล็ก จะนำไปสู่ความคิดที่เห็นคุณค่าในการเรียนรู้ดนตรีที่มี

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

ประโยชน์และมีความสำคัญกับตัวเองในอนาคต ดังนั้นการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ดนตรีจึงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา และการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นก็เป็นผลจากการจัดการเรียนการสอนดนตรีของผู้สอน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมดนตรีของผู้เรียนด้วยเช่นกัน

โดยทั่วไป ผู้เรียนทุกคนมีแนวโน้มที่จะให้คุณค่ากับสิ่งที่ตัวเองทำได้ดี ผู้สอนจึงควรสร้างแรงจูงใจหรือความมั่นใจในคุณค่าภายในตัวของผู้เรียนในการเรียน แต่บางครั้ง การที่ผู้เรียนเห็นคุณค่าจากปัจจัยภายนอกก็สามารถทำให้เกิดประโยชน์ในการเรียนได้มากกว่าคนที่เห็นคุณค่าน้อยหรือไม่เห็นคุณค่าของการเรียนเรื่องนั้น ๆ เช่น การเรียนดนตรีให้ได้ผลสัมฤทธิ์ที่ดีในทุกวิชาแม้ว่าจะชอบหรือไม่ชอบก็ตาม สามารถเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ช่วยให้ผู้เรียนสอบเข้ามหาวิทยาลัยทางดนตรีที่ต้องการได้ ผู้เรียนที่เห็นค่าของการตั้งใจเรียนสิ่งที่ไม่ชอบ เพื่อช่วยในการเข้ามหาวิทยาลัยที่ตัวเองต้องการ ย่อมมีแรงจูงใจในการเรียนมากกว่าผู้เรียนที่ไม่เห็นคุณค่า ดังนั้น ส่วนประกอบของความคาดหวังและการให้คุณค่าโดยคำนึงถึงการแสดงออกและความรู้สึกของผู้เรียนที่มีต่องานที่ได้รับมอบหมายจึงเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนต่อกันและไม่สามารถเป็นอิสระหรือแยกออกจากกันได้ (Hallam, 2017) ผู้สอนดนตรีจึงควรคำนึงถึงทุกส่วนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน

ทฤษฎีการวางเป้าหมาย (Goal Theory)

ทฤษฎีการวางเป้าหมาย (Goal Theory) คือ ทฤษฎีที่มุ่งเน้นให้เห็นความสัมพันธ์ของเป้าหมายและการกระทำ การตั้งเป้าหมาย เรียกว่า เป้าหมายของความสำเร็จ (Achievement goal) คือ เป้าหมายที่สามารถบรรลุได้ โดยมีปัจจัยในการตั้งเป้าหมาย คือ เหตุผลในการที่จะทำหรือเรียนรู้กิจกรรมนั้น ๆ และมาตรฐานที่ผู้เรียนสร้างขึ้นมา เพื่อประเมินการเรียนหรือกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ๆ ตัวอย่างเช่น มีนักเรียนคนหนึ่งตั้งเป้าหมายในการเรียนในอนาคตว่า ต้องการสอบเปียโนให้ได้ดีเพื่อที่จะนำผลการสอบมาใช้ในการเข้ามหาวิทยาลัยทางดนตรี โดยตั้งใจไว้ว่าผลสอบที่ดีนั้น คือการที่ต้องได้เกียรตินิยมอันดับ 1 เป็นต้น ยิ่งผู้เรียนมีการวางเป้าหมายที่มากขึ้น สามารถส่งผลให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตัวเอง มีวินัยในตนเอง และมีความสุขมากขึ้น

Renwick and Reeve (2012) กล่าวว่า งานวิจัยเรื่องทฤษฎีการวางเป้าหมายพบว่า เป้าหมายการเรียนรู้อาจมีความเชื่อมโยงกับการใช้กลวิธีการคิดที่ลึกซึ้งกว่า การประสบความสำเร็จที่สูงกว่า ผู้เรียนเชื่อว่าความสำเร็จมาจากความพยายาม และความล้มเหลวเกิดจากความไม่พยายาม นอกจากนี้จากผลงานวิจัยต่างๆเกี่ยวกับการวางเป้าหมายได้กล่าวสรุปว่า คนที่มีการวางเป้าหมายจะประสบความสำเร็จมากกว่าคนที่ไม่มี การวางเป้าหมายถึงร้อยละ 50 ผู้เชี่ยวชาญทางด้านแรงจูงใจเห็นด้วยกับการจดหรือเขียนเป้าหมายต่างๆด้วยตัวเอง การวางเป้าหมายอย่างตั้งใจโดยมีการวัดผลและมีระยะเวลากำกับจะมีประสิทธิภาพมากกว่า การอธิบายหรือบอกกล่าวเป้าหมายของตัวเองให้คนสนิทหรือต่อสาธารณะเพื่อทำให้ออกโอกาสในการบรรลุเป้าหมายเพิ่มขึ้น ซึ่งเป้าหมายสามารถสร้างพลังงานในการกระตุ้นคนนั้นๆได้ เป้าหมายยิ่งสูงเท่าไร ความพยายามที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

การตั้งเป้าหมาย หรือที่เรียกว่า แรงผลักดันในการตั้งเป้าหมาย (Goal orientation) เป็นแรงผลักดันของพฤติกรรมและการตัดสินใจของคน สามารถแบ่งออกได้เป็น 1) การตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ (Mastery goals) 2) การตั้งเป้าหมายในประสิทธิผล (Performance goals) เป้าหมายทั้งสองประเภทนี้เป็นพื้นฐานที่จะนำผู้เรียนไปสู่การประสบความสำเร็จ ผู้เรียนที่มีเป้าหมายประเภทใดประเภทหนึ่งหรือทั้งสองประเภทจะมีแรงจูงใจในการทำสิ่งเหล่านั้นโดยมีโอกาประสบความสำเร็จ เป้าหมายในการเรียนรู้และเป้าหมายในประสิทธิผล สามารถแบ่งออกได้เป็นอย่างละ 2 ประเภท ดังนี้

เป้าหมายในการเรียนรู้ (Mastery goals)

1) เป้าหมายที่มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ (Mastery-approach goals) คือ เป้าหมายที่มุ่งเน้นไปที่พัฒนาการทางสติปัญญา การฝึกฝนและเพิ่มเติมทักษะความรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนเองในการเรียนรู้ เช่น นักเรียนตั้งใจซ้อมบันไดเสียงทุกวัน เพราะอยากให้ตัวเองมีเทคนิคในการเล่นดนตรีที่ดี เป็นต้น

2) เป้าหมายที่ไม่สนใจกระบวนการเรียนรู้ (Mastery-avoidance goals) คือ เป้าหมายที่มุ่งเน้นไปในการหลีกเลี่ยง หรือการไม่ต้องการเรียนรู้ เช่น นักเรียนคนหนึ่งตั้งใจเรียน เพราะกลัวว่าถ้าไม่เรียนจะทำให้เข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้ นั่นคือความตั้งใจหรือเป้าหมายของนักเรียนคนนี้อาจมาจากความต้องการจะหลีกเลี่ยงการเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้ มิใช่ต้องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตัวเองเพื่อให้เข้ามหาวิทยาลัยได้ เป็นต้น

เป้าหมายในประสิทธิผล (Performance goals)

1) เป้าหมายที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Performance-approach goals) คือ เป้าหมายที่มุ่งเน้นที่ผลลัพธ์แรงจูงใจมาจากความต้องการที่จะประสบความสำเร็จหรือความกลัวที่จะล้มเหลว เช่น นักเรียนตั้งใจซ้อมแต่เพลงสอบเพื่อไปสอบเกรดเปียโน เพื่อให้ได้คะแนนเกียรตินิยม เนื่องจากคะแนนของการเล่นเพลงทั้งหมดทุกเพลงเป็นสัดส่วนส่วนใหญ่ของผลสัมฤทธิ์รวม เป็นต้น

2) เป้าหมายที่หลีกเลี่ยงผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำ (Performance-avoidance goals) คือ เป้าหมายหลีกเลี่ยงการเป็นผู้ด้อยที่สุด หรือการที่ดูไม่ดีในสายตาผู้อื่น เช่น นักเรียนคนหนึ่งพยายามยกมือตอบคำถามครูในห้องเรียนและพยายามตอบคำถามให้ถูกต้อง เพื่อไม่ให้ผู้อื่นดูว่าเขาไม่เรียนหรือเรียนไม่รู้เรื่อง เป็นต้น

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

ตารางเปรียบเทียบการตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้และการตั้งเป้าหมายในประสิทธิผล

(Durwin and Weber, 2018, หน้า 295)

	การเรียนรู้ (Mastery)	ประสิทธิผล (Performance)
ภาวะ การมุ่งเน้น (Approach State)	<p><u>สิ่งที่มุ่งเน้น:</u> การเรียนรู้ ความเข้าใจ การทำกิจกรรมได้ดี และเชี่ยวชาญ</p> <p><u>มาตรฐาน:</u> การพัฒนาตนเอง ความคืบหน้าในงาน ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับสิ่งที่ทำ</p> <p><u>ผลลัพธ์:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • แรงจูงใจภายใน ความสนใจ ความสนุก • กลวิธีในการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งเพื่อพัฒนาความเข้าใจของตนเอง • ชอบทำกิจกรรมที่ท้าทาย ที่มีความเสี่ยงระดับปานกลาง • ขอความช่วยเหลือตามสถานการณ์ • ความพยายาม และความมานะอดทน • ความเชื่อมั่นในความสามารถตนเอง และการกำกับตนเอง 	<p><u>สิ่งที่มุ่งเน้น:</u> การเป็นคนฉลาดที่สุด การเป็นคนดีที่สุด การเป็นที่สุด</p> <p><u>มาตรฐาน:</u> การเป็นที่หนึ่งหรือได้คะแนนสูงสุด การเป็นผู้เรียนที่ดีที่สุดในระดับเรียน</p> <p><u>ผลลัพธ์:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • แรงจูงใจภายใน • กลวิธีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพแต่บางครั้งอาจจะผิวเผิน ไม่ลึกซึ้ง (เช่น การเรียนรู้ด้วยการจำ) • ความพยายาม และความคงทน • มีความกังวลน้อย และมีความเชื่อมั่นในความสามารถตนเอง • ยอมรับวิธีการโกงได้
ภาวะการ หลีกเลี่ยง หรือไม่สนใจ (Avoidance State)	<p><u>สิ่งที่มุ่งเน้น:</u> หลีกเลี่ยงความไม่เข้าใจ หลีกเลี่ยงการไม่เรียนรู้ หรือการไม่เชี่ยวชาญในการทำกิจกรรม</p> <p><u>มาตรฐาน:</u> การที่ไม่ผิด การไม่ทำสิ่งที่ไม่ถูก</p> <p><u>ผลลัพธ์:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • การเรียนแบบไม่เป็นระบบระเบียบ • เกิดความกังวลในการทำข้อสอบมากขึ้น • ความรู้สึกทางลบเกี่ยวกับความล้มเหลว • หลีกเลี่ยงการขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น • แรงจูงใจภายในที่น้อยลง 	<p><u>สิ่งที่มุ่งเน้น:</u> หลีกเลี่ยงการที่ด้อยกว่า ไม่ดูโง่ในสายตาผู้อื่น</p> <p><u>มาตรฐาน:</u> ไม่เป็นคนที่ได้คะแนนต่ำที่สุด ไม่เป็นคนที่ไม่เรียนได้แย่มากที่สุดในชั้น</p> <p><u>ผลลัพธ์:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • กลวิธีในการเรียนรู้ที่ผิวเผิน • พฤติกรรมการเรียนที่ไม่เป็นระบบระเบียบ • มีความกังวลและมีความรู้สึกทางลบกับความล้มเหลว • หลีกเลี่ยงการขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

	การเรียนรู้ (Mastery)	ประสิทธิผล (Performance)
		<ul style="list-style-type: none"> • การไม่มีส่วนร่วม • ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำลง

จากการเปรียบเทียบ ลักษณะการวางเป้าหมายที่ต่างกันของผู้เรียนในการเรียนดนตรี หรือการทํากิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีต่าง ๆ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้แรงจูงใจในการแสดงออกถึงพฤติกรรมในการเรียนในห้องเรียนแตกต่างกัน ผู้สอนจึงควรส่งเสริมผู้เรียนให้มีการตั้งเป้าหมายในการเรียนดนตรี

จากทฤษฎีการวางเป้าหมายของ Edwin Locke ได้กล่าวถึงการวางเป้าหมายที่ทำให้บรรลุผลสำเร็จที่ต้องการได้นั้นต้องมีสิ่งเหล่านี้ นั่นคือ 1) ความชัดเจนของเป้าหมาย นั่นคือเป้าหมายจะต้องมีความเจาะจง 2) ความท้าทาย คือเป้าหมายจะต้องมีความยาก แต่ต้องเป็นเป้าหมายที่จับต้องได้และสามารถบรรลุได้ 3) เป้าหมายจะต้องเป็นที่ยอมรับได้ 4) มีการให้ผลตอบกลับ (feedback) เมื่อบรรลุเป้าหมายแล้ว 5) เป้าหมายจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นเมื่อถูกนำมาใช้ในการวัดผลของการกระทำ 6) การกำหนดขอบเขตเวลาทำให้ประสิทธิภาพของเป้าหมายเพิ่มขึ้น 7) เป้าหมายในการเรียนรู้ส่งผลที่ดีกว่าเป้าหมายในประสิทธิผล และ 8) การวางเป้าหมายเป็นกลุ่มมีความสำคัญเท่าๆกับการวางเป้าหมายรายบุคคล นอกจากนี้ การวางเป้าหมายควรวางเป้าหมายในเชิงบวก เช่น ระหว่างเป้าหมายที่ว่า ผู้เรียนที่เล่นเพลงสอได้คะแนนต่ำกว่ามาตรฐานจะถูกลงโทษ และเป้าหมายที่ว่า ผู้เรียนที่เล่นเพลงสอได้คะแนนมากขึ้นกว่าครั้งที่แล้วจะได้การบ้านน้อยลง อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ไม่ได้คะแนนเพลงสอมากกว่าเดิม ผู้สอนควรนำความตั้งใจพยายามของผู้เรียนมาพิจารณา และอาจมีรางวัลให้ ทั้งสองเป้าหมายนี้เพื่อให้ผู้เรียนเล่นเพลงออกมาให้ได้คะแนนดีขึ้น แต่แบบแรกจะมีความหมายในเชิงลบ ต่างจากแบบหลังที่มีความหมายในเชิงบวกเพื่อให้ผู้เรียนมีความพยายามและตั้งใจในการซ้อมมากขึ้น ดังนั้นผู้เรียนที่ไม่ม่มีจุดเน้น ไม่มีการตัดสินใจ เบื่อหน่าย และไม่มีสิ่งเจาะจงที่จะบรรลุนั้นจะทำให้ผู้เรียนใช้ชีวิตแบบไม่มีความหมาย ดังนั้นการวางเป้าหมายจึงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนดนตรี และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนดนตรี

ทฤษฎีการอ้างสาเหตุ (Attribution Theory)

ทฤษฎีการอ้างสาเหตุ (Attribution Theory) เป็นกระบวนการการหาสาเหตุหรือการตีความประสบการณ์ที่เกิดขึ้นตามมาตรฐานส่วนใหญ่ในสังคม เพื่ออธิบายพฤติกรรมแสดงออกของผู้เรียน ทฤษฎีการอ้างสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจของผู้เรียนมีปัจจัย 3 ข้อ (Durwin and Weber, 2018) ดังต่อไปนี้

1) **การอ้างสาเหตุของการกระทำ (Locus)** คือ ผู้เรียนเชื่อว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวมาจากสาเหตุภายใน เช่น ความสามารถ และความพยายามของตัวเอง หรือสาเหตุภายนอก เช่น การขอความช่วยเหลือจากผู้สอน ถ้าเปรียบเทียบระหว่างสาเหตุภายในกับสาเหตุภายนอก สาเหตุภายในจะนำไปสู่ความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ความพึงพอใจ และความเคารพในตัวเองที่สูงกว่าสาเหตุภายนอก เช่น ถ้าผู้เรียนทำ

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

รายงานเรื่องบันไดเสียงเมเจอร์เสร็จสมบูรณ์ด้วยตัวเองและได้คะแนนดี ผู้เรียนคนนั้นจะมีความภาคภูมิใจมากกว่าผู้เรียนที่ให้ผู้ปกครองช่วยทำรายงานนั้นให้เสร็จสมบูรณ์ และได้คะแนนที่ดีเหมือนกัน เป็นต้น

2) ความมั่นคงถาวรของสาเหตุ (Stability) คือ ผู้เรียนรับรู้สาเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นมีความมั่นคงในระยะยาวหรือไม่ ผู้เรียนจะเกิดความคาดหวังในการประสบความสำเร็จในอนาคตเมื่อผู้เรียนเห็นความมั่นคงของความสำเร็จนั้น เช่น ผู้เรียนใช้กลวิธีในการซ้อมกีตาร์เพลงหนึ่งในการสอบแล้วได้คะแนนดี และเห็นว่าการซ้อมกีตาร์ด้วยความพยายามของตนเองแบบนี้เป็นสาเหตุที่มั่นคงและนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดี จึงทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการซ้อมเพลงให้สำเร็จด้วยวิธีนี้

ในทางกลับกัน ความคาดหวังในความสำเร็จในอนาคตจะลดลงเมื่อเชื่อว่าสาเหตุที่มั่นคงบางสาเหตุนำไปสู่ความล้มเหลว เช่น ผู้เรียนได้คะแนนสอบวิชานี้น้อย ผู้เรียนเชื่อว่าเป็นเพราะผู้สอนออกข้อสอบยาก ผู้เรียนเห็นสาเหตุของคะแนนน้อยมาจากผู้สอนเป็นสาเหตุถาวร จึงทำให้ความคาดหวังที่จะได้คะแนนดีลดลง ดังนั้นความคาดหวังในความสำเร็จของผู้เรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับความเชื่อในสาเหตุที่ไม่ถาวร เช่น การที่ผู้เรียนได้คะแนนเก็บน้อย เพราะป่วยและขาดเรียนบางครั้ง ผู้เรียนเห็นว่าการป่วยและขาดเรียนเป็นสาเหตุที่ไม่มั่นคงถาวร จึงไม่มีผลกับการคาดหวังคะแนนเก็บของตัวเองต่อไปในอนาคต

3) ความสามารถในการรับผิดชอบต่อสาเหตุของความสำเร็จ หรือความล้มเหลว (Controllability) ผู้เรียนคิดว่าสาเหตุของความสำเร็จหรือความล้มเหลวนั้นเป็นสิ่งที่ตัวเองบังคับได้ เช่น การทบทวนบทเรียนที่หนักมาก ส่วนสาเหตุที่บังคับไม่ได้ เช่น ข้อสอบออกไม่ตรงกับที่เรียน การอ้างสาเหตุที่มาจากความพยายามของผู้เรียนเองก็สามารถทำให้เกิดความคาดหวังที่ดีในการกระทำครั้งต่อไป เพราะผู้เรียนเชื่อว่าความพยายามเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสามารถควบคุมได้ แรงจูงใจในความสำเร็จของผู้เรียนจะได้รับอิทธิพลจากสาเหตุที่ควบคุมได้มากกว่าสาเหตุที่ควบคุมไม่ได้ อย่างไรก็ตาม ถ้าผู้เรียนอ้างสาเหตุที่ควบคุมไม่ได้ในความล้มเหลวที่เกิดขึ้น เช่น การที่ตนเองได้คะแนนน้อย เพราะเกิดมาไม่มีความสามารถทางด้านทักษะและไม่สามารถพัฒนาได้ อาจทำให้ผู้เรียนรู้สึกขยาดหน้าต่อหน้าผู้อื่น หรือผู้เรียนอาจเลี่ยงเหตุการณ์ที่จะนำไปสู่ความล้มเหลวนั้น ๆ ในทางด้านทักษะความสามารถในการเล่นดนตรี ผู้เรียนที่มีความคิดที่ว่าทักษะทางด้านดนตรีเป็นสิ่งที่ปรับเปลี่ยนไม่ได้ ถูกกำหนดไว้แล้วและผู้เรียนคนนั้นคิดว่าตัวเองไม่มีความสามารถด้านดนตรีอาจไม่เห็นความสำคัญที่จะร่วมกิจกรรมทางดนตรี จึงอุทิศเวลาและความพยายามให้กับการพัฒนาความสามารถทางดนตรีน้อยลง ในขณะที่ผู้เรียนอีกคนหนึ่งมีความคิดมุมมองที่ว่าความสามารถทางดนตรีสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นในหลายแง่มุมในอนาคตได้ ส่งผลให้ผู้เรียนคนนั้นมีแรงจูงใจและสามารถคงแรงจูงใจในการเรียนดนตรีเพราะเห็นความท้าทายและผลลัพธ์ทางบวกของการพัฒนาทักษะความสามารถทางดนตรีของตัวเอง (Austin, Renwick, and McPherson, 2006) ตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการอ้างสาเหตุของทักษะความสามารถทางดนตรีในความคิดเบื้องต้นของผู้เรียนสองคนที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิง และนำไปสู่พฤติกรรมในการเรียนดนตรีที่แตกต่างกัน

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

ในฐานะผู้สอนดนตรี คำอธิบายที่สื่อถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวในสถานการณ์ต่างๆที่มาจาก การอ้างสาเหตุที่ควบคุมได้และควบคุมไม่ได้จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ ตัวอย่างเช่น การชมผู้เรียนว่า เก่งมาก เล่นดีมาก ฉลาดมาก กับการชมผู้เรียนว่า เก่งมาก ความพยายามของเธอทำให้เกิดความแตกต่างนะ หรือถ้าผู้เรียน ล้มเหลว การที่ผู้สอนพูดว่า เสียใจด้วยนะ เพลงนี้อาจจะยากไปสำหรับเธอ กับการพูดว่า เรามาหาวิธีที่จะฝึกเพลงนี้ กันเพิ่มเติม แล้วเธอค่อยลองอีกครั้งหนึ่ง ทั้งสองตัวอย่างที่ได้กล่าวไปแสดงให้เห็นว่า การชมหรือการพูดกับ ผู้เรียนในแบบแรกของแต่ละสถานการณ์นั้นจะมีการเน้นไปที่สาเหตุที่ควบคุมไม่ได้ เช่น ความยากง่ายของสิ่งที่ เรียน อย่างไรก็ตามการชมหรือการพูดกับผู้เรียนในแบบที่สองนั้นจะเน้นไปที่สาเหตุที่ผู้เรียนสามารถควบคุมได้ เช่น ความพยายามของผู้เรียน หรือการใช้กลวิธีการฝึกซ้อมที่ต่างออกไป นอกจากนี้ ผู้สอนยังสามารถสร้าง เงื่อนไขในการเรียนรู้ดนตรีของผู้เรียน โดยการให้งานที่ได้รับมอบหมายหรือเพลงต่างๆให้กับผู้เรียน สิ่งเหล่านั้น ต้องมีระดับความยากง่ายที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน เพราะการที่ผู้สอนให้สิ่งที่ยากเกินไป สามารถส่งผลให้ผู้เรียนอ้างสาเหตุภายนอกเมื่อเกิดความล้มเหลวได้ ผู้สอนยังต้องมีความพร้อมในการให้ความ ช่วยเหลือผู้เรียนตลอดเวลาเมื่อมีผู้เรียนต้องการความช่วยเหลือ เนื่องจากไม่มีใครสามารถทราบล่วงหน้าได้ว่า งานที่มอบหมายให้กับผู้เรียนนั้นจะมีบางส่วนที่ยากเกินไปสำหรับผู้เรียนหรือไม่ ผู้สอนจึงต้องพร้อมให้การ ช่วยเหลือตลอดเวลา และสุดท้าย ผู้สอนควรจำไว้ว่าความสามารถของผู้เรียนจะค่อยๆมีการเปลี่ยนแปลงทีละ น้อยในระยะยาว การที่ผู้สอนจำสิ่งนี้ไว้ทำให้ผู้สอนหาวิธีการสอนดนตรีต่างๆเพื่อดึงความสามารถที่แท้จริงของ ผู้เรียนออกมาให้ได้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอนดนตรี

ผู้สอนดนตรีควรสนับสนุนความคิดและความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนเห็นถึง ความสามารถของตนเอง และสามารถในการจัดการความคิดทุกอย่างของตนเองได้ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการ เรียนดนตรีให้กับผู้เรียน Renwick and Reeve (2012) ได้เสนอแนะกลวิธีของผู้สอนเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมี ความคิดเป็นของตนเองและสร้างแรงจูงใจภายในจากตัวเองด้วยความคิดเหล่านั้นโดย 1) ใช้เวลาตั้งใจฟังผู้เรียน ให้มาก 2) ให้คำใบ้ที่มีประโยชน์กับผู้เรียนให้ในจังหวะเวลาที่เหมาะสมเมื่อผู้เรียนเกิดปัญหา 3) ให้กำลังใจ ผู้เรียนเมื่อผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มและมีความมุ่งมั่นพยายาม 4) ให้คำแนะนำกับผู้เรียนก็ต่อเมื่อผู้สอนรู้จัก และเข้าใจเป้าหมายและมุมมองของผู้เรียนก่อน และ 5) ให้ความช่วยเหลือกับผู้เรียนแบบเป็นขั้นในเวลา ที่ผู้เรียนต้องการความช่วยเหลือ (scaffolding) กลวิธีที่กล่าวไปนั้นนอกจากช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียนใน ความคิดของตนเองแล้ว ยังแสดงให้เห็นให้ผู้เรียนรับรู้ถึงความสามารถของตนเองเพื่อนำไปสู่การสร้างแรงจูงใจภายใน ในการเรียนดนตรีของผู้เรียน

นอกจากนี้ Austin, Renwick, and McPherson (2006) กล่าวว่า ความคาดหวัง การให้คุณค่า เป้าหมาย ความเชื่อในการอ้างสาเหตุ และการประสบความสำเร็จในการเรียนมีความเกี่ยวข้องกันที่ หลากหลาย ตัวอย่างเช่น ในเด็กเล็ก การพัฒนาทักษะความสามารถเป็นตัวแปรของความสำเร็จและแรงจูงใจ

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

หรือแสดงเป็นนัยว่าผู้เรียนจะให้ความพยายามเพื่อที่จะพัฒนาทักษะการเล่นเครื่องดนตรีเล็กน้ยก่อนเพื่อที่จะเกิดแรงจูงใจจากกระบวนการนั้น อย่างไรก็ตามถ้าเด็กได้พัฒนาทักษะการเล่นดนตรีถึงระดับกลางในความเป็นดนตรี (musicianship) ผู้เรียนสามารถใช้ความสำเร็จที่เกิดขึ้นมาก่อนเป็นการสร้างแรงจูงใจ จึงนำแรงจูงใจนั้นไปสู่การต่อยอดพัฒนาทักษะและทำให้เกิดความสำเร็จอย่างต่อเนื่องในทางดนตรี ผู้เรียนจะเรียนรู้ดนตรีอย่างต่อเนื่องเพิ่มขึ้นก็ต่อเมื่อมีความคิดมั่นใจในความสามารถทางดนตรีของตัวเอง และมีความเชื่อว่าการเรียนรู้ดนตรีของเขามีความสำคัญและเป็นประโยชน์กับเป้าหมายของเขาในอนาคต (Austin, Renwick, and McPherson, 2006) ดังนั้นผู้สอนจึงควรทำความเข้าใจและตีความกระบวนการคิดและประสบการณ์ของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การหาวิธีปรับเปลี่ยนความคิดของผู้เรียนเพื่อสร้างแรงจูงใจของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

บทสรุป

ดนตรี เป็นสาขาวิชาที่ต้องเรียนรู้ทั้งในด้านเนื้อหา ทักษะความสามารถ และการสื่ออารมณ์ แรงจูงใจ จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญและซับซ้อนที่ผู้สอนควรคำนึงถึง แรงจูงใจที่ได้กล่าวข้างต้นเป็นแรงจูงใจในมุมมองของนักทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นสติปัญญา ในมุมมองทางด้านสติปัญญาให้ความสำคัญกับกระบวนการคิดของผู้เรียน เพื่อทำความเข้าใจ และสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนในการเรียนดนตรี โดยมีการกล่าวถึง 3 ทฤษฎี นั่นคือ 1) ทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่า (Expectancy-Value Theory) 2) ทฤษฎีการวางเป้าหมาย (Goal Theory) และ 3) ทฤษฎีการอ้างสาเหตุ (Attribution Theory) ทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่า กล่าวถึงความคาดหวังของผู้เรียนที่เกิดขึ้นมาจากความเชื่อในศักยภาพของทักษะความสามารถของตัวเอง โดยมาจากการเปรียบเทียบความสามารถนั้นๆกับคนรอบข้าง หรือเปรียบเทียบกับความสามารถด้านอื่นของตัวเอง ความคาดหวังที่ได้มานั้นอาจเป็นได้ทั้งความคาดหวังเชิงบวก หรือความคาดหวังเชิงลบ ส่วนในเรื่องการให้ค่านั้น เป็นการให้คุณค่าของเหตุผลที่ทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งมาจากคุณค่าภายในตัวเอง คุณค่าในงานที่ได้รับมอบหมาย และคุณค่าประโยชน์ของงานที่ได้รับมอบหมายที่มีต่อตัวเองในอนาคต ทฤษฎีการวางเป้าหมาย มุ่งเน้นให้เห็นความสัมพันธ์ของการคิดวางเป้าหมายและการกระทำเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยเป้าหมายในการเรียนแบ่งออกเป็น เป้าหมายในการเรียนรู้ และเป้าหมายในประสิทธิผล ที่ส่งผลต่อระดับแรงจูงใจของผู้เรียน และสุดท้ายคือทฤษฎีการอ้างสาเหตุ คือการหาสาเหตุหรือตีความประสบการณ์ต่างๆที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน โดยมีการอ้างสาเหตุของการกระทำ ความมั่นคงถาวรของสาเหตุ และความสามารถในการรับมือต่อสาเหตุของความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ดังนั้นผู้สอนดนตรีจึงควรตีความ และทำความเข้าใจกระบวนการคิดของผู้เรียนในการเรียนรู้ดนตรีเพื่อให้ทราบถึงความคาดหวัง การให้คุณค่า เป้าหมาย และสาเหตุของการกระทำต่างๆ ที่ส่งผลให้ผู้สอนสามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ดนตรีของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการปรับเปลี่ยนความคิดของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ดนตรีสูงสุด

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

เอกสารอ้างอิง

- Attribution Theory*. Retrieved December 8, 2021, from <https://courses.lumenlearning.com/edpsy/chapter/attribution-theory/>
- Austin, J., Renwick, J. & McPherson, G. E. (2006). Developing Motivation. *The Child as Musician: A Handbook of Musical Development*, 213-238
- Cherry, K. (2020, January 15) *Differences of Extrinsic and Intrinsic Motivation*. Retrieved December 3, 2021, from <http://www.verywellmind.com/differences-between-extrinsic-and-intrinsic-motivation-2795384>
- Durwin, C. C. & Weber, M. R. (2018). *EdPsych Modules* (3rd ed.). California: SAGE Publications, Inc.
- Expectancy-Value Theory*. Retrieved December 8, 2021, from <https://courses.lumenlearning.com/edpsy/chapter/expectancy-value-theory/>
- Hallam, Susan (2017). *Music Psychology in Education*. London: the Institute of Education, University of London.
- McLachlan, M. (2017). *The Psychology of Piano Technique*. England: Caligraving Ltd.
- Renwick J. K. & Reeve J. (2012). Supporting Motivation in Music Education. *The Oxford Handbook of Music Education*, (1), 143-162
- Theories of Motivation*. Retrieved December 8, 2021, from <https://courses.lumenlearning.com/edpsy/chapter/theories-of-motivation/>
- Tocino-Smith, J. *What is Locke's Goal Setting Theory of Motivation?*. Retrieved December 8, 2021, from <https://positivepsychology.com/goal-setting-theory/>